

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ความพร้อมในการจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ ได้ใช้แนวคิดและทฤษฎีสำหรับการศึกษา ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร
3. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
4. แนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

2.4 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นนั้นเป็นพื้นฐานในการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy) และเป็นส่วนหนึ่งของหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ซึ่งการปกครองท้องถิ่นนี้ให้มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย แต่ก็มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ดังจะได้ยกมาดังต่อไปนี้

ชูศักดิ์ เทียงตรง (ชูชาติ กีฬาแปง 2539: 12) “การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองที่เกิดขึ้นจากหลักการกระจายอำนาจ ได้มีอำนาจในการปกครองร่วมรับผิดชอบทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วนในการบริหารภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่และอาณาเขตของตนที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย”

วิญญู อังคนารักษ์ (2519 : 4) ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึงการปกครองในรูปแบบลักษณะการกระจายอำนาจอย่างหนึ่ง ซึ่งรัฐบาลได้มอบหมายให้ท้องถิ่นทำกันเอง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่น ให้งานดำเนินไปอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตรงกับความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ดีกว่าบุคคลอื่น และย่อมมีความผูกพันต่อท้องถิ่นนั้น โดยมีงบประมาณของตนเองและมีอิสระในการบริหารพอสมควร

สมศักดิ์ เกียรติแก้ว (2546 : 80) การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองในรูปแบบหนึ่ง ในระบอบประชาธิปไตยที่รัฐยอมรับการปกครองตนเองของประชาชน เพื่อให้เป็นไปตามอุดมการณ์ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยประการหนึ่งที่ ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยหรือเป็น เจ้าของประเทศ ดังนั้นการที่ให้ประชาชนได้มีโอกาสปกครองตนเองจึงอยู่บนข้อสมมติฐานที่ว่า ประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ เท่านั้นที่จะรู้ว่าเขาต้องการอะไรเขาต้องการแก้ไขปัญหามาของเขายังไร ดังนั้นรัฐบาลจึงได้ทำการกระจายอำนาจให้กับประชาชนให้แต่ละท้องถิ่นได้ปกครองตนเองในรูปแบบ การปกครองที่เหมาะสมเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลเป็นต้น

Daniel Wit (1961: 1-2) อธิบายว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นผลจากการกระจายอำนาจ ทางการปกครองของรัฐบาลไปให้องค์กรหนึ่งซึ่งองค์กรนั้นต้องไม่เป็นองค์กรในสายการบังคับ บัญชาของส่วนกลาง และองค์กรนั้นต้องมีอำนาจในการกำหนดคน โยบาย การตัดสินใจและ ดำเนินการกิจการภายในท้องถิ่นของตนเท่านั้น

William A. Robson (ชูชาติ กีฬาแปง 2539: 12) การปกครองท้องถิ่น คือการ ปกครองส่วนหนึ่งของประเทศซึ่งมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามสมควร อำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องไม่มากจนมีผลกระทบกระเทือนต่ออำนาจอธิปไตยของรัฐ เพราะองค์กรปกครองท้องถิ่นมิใช่ชุมชนที่มีอำนาจอธิปไตย องค์กรปกครองท้องถิ่นมีสิทธิตาม กฎหมายและองค์กรที่เป็นเพื่อประโยชน์การปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่นเอง

จากทัศนะของผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นที่กล่าวมา พอจะ สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น คือการปกครองที่รัฐบาลส่วนกลางมอบอำนาจให้ประชาชน ดำเนินการปกครองตนเองโดยให้มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารพัฒนา และให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่ องค์กรหน่วยการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวนี้มีอำนาจใน การกำหนดคนโยบาย ตัดสินใจและดำเนินการภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดภายใน ท้องถิ่นของตนเท่านั้น ภายใต้การดูแลของรัฐบาลกลาง

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

การบริหารงานเป็นหัวใจขององค์กร เป้าหมาย วัตถุประสงค์ขององค์กรจะบรรลุ หรือไม่ขึ้นอยู่กับบริหารเป็นสำคัญ การบริหารงานที่มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่าง ยิ่งสำหรับหน่วยงาน การมีภาวะผู้นำเชิงบริหาร หากหน่วยงานใดต้องการความสำเร็จ ความเจริญ และการอยู่รอดตลอดไป การบริหาร จำเป็นต้องมีกระบวนการบริหารที่มุ่งเน้นการเพิ่ม ประสิทธิภาพของหน่วยงาน เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพ และสามารถตอบสนองความต้องการ ของประชาชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่หน่วยงานดำเนินการ

สุพจน์ บุญวิเศษ (2554:2) ได้รวบรวมความหมายของการบริหารจากชาวต่างประเทศ ไว้ดังนี้

(1) Herbert A. Simon ได้กล่าวถึง การบริหาร คือกิจกรรมของกลุ่มบุคคลที่ร่วมมือร่วมแรงร่วมใจกันปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน

(2) Warren B. Brown และ Dennis J. Moberg ได้กล่าวถึง การบริหาร คือการนำทั้งทรัพยากรมนุษย์ และวัสดุอุปกรณ์ ไปสู่จุดมุ่งหมาย ร่วมกันขององค์กร

(3) R. D. Agarwal กล่าวว่า การบริหาร เป็นกระบวนการ ของการวางแผน การจัดองค์การ จัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ การประสานงาน และการควบคุมเพื่อกำหนด และทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ในสภาพแวดล้อมที่ผันแปรตลอดเวลา

การบริหาร คือ กระบวนการของการวางแผน การจัดองค์การ การจัดบุคคลเข้าทำงาน การอำนวยการ การสั่งการ และการควบคุม เพื่อให้การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ คือ ผู้บริหาร

ในกระบวนการบริหารงาน ประกอบด้วย ส่วนที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ การบริหารในส่วนที่เป็นศาสตร์ เป็นสิ่งที่วิเคราะห์ได้ เป็นสถิติมีเหตุผล วัดได้ในเชิงปริมาณ ส่วนการบริหารที่เป็นศิลปะนั้นเป็นลักษณะเฉพาะของผู้บริหารแต่ละคนที่มีต่อกระบวนการบริหาร ทั้งนี้ เป็นการประยุกต์เอาศาสตร์ของการบริหารมาปรับใช้ ศิลปะในการบริหารทำให้การบริหารของแต่ละบุคคลแตกต่างกันแม้ว่าจะใช้หลักการหรือทฤษฎีเดียวกัน การบริหารที่ก้าวหน้า ในปัจจุบันจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ซึ่งต้องมีทักษะที่เป็นทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) ได้แก่ความรู้ วิธีการ และอุปกรณ์ ทักษะด้านความคิด (Conceptual) ได้แก่การวิเคราะห์ การประเมิน การตีความ และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation Skill) ได้แก่ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์และความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องในงาน ผู้บริหารต้องมีการะบวนการทำงานหลายประการ

(4) Gulick และ Urwick ได้เสนอแนะกระบวนการที่เรียกว่า POSDCORB ซึ่งประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

1) การวางแผน (Planning:P) เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงสร้างของงาน พร้อมทั้งวิธีทำให้ได้รับผลสำเร็จ เป็นการกำหนดกิจกรรมและทิศทางขององค์กร

2) การรวบรวมเป็นองค์คณะ (Organizing:O) เป็นการจัดโครงสร้างของอำนาจหน้าที่ในองค์การอย่างเป็นระบบ โดยมีการแบ่งงานกำหนดขอบข่ายและการประสานงานเพื่อทำงานให้เป็นผลสำเร็จตามแผน

3) จัดคณะทำงาน (Staffing:S) เกี่ยวหับหน้าที่ทางบุคลากรทั้งหมด ได้แก่ การคัดเลือก การฝึกอบรม และการพัฒนาบุคลากร ตลอดจนการรักษาสภาพการทำงานให้อยู่ในสภาพที่ดีตลอด

4) สั่งงาน (Directing:D) สัมพันธ์กับการชี้นำทั้งหมด รวมถึงการตัดสินใจอย่างต่อเนื่อง การสื่อสารการนำการตัดสินใจไปปฏิบัติ และการประเมินผลของผู้ใต้บังคับบัญชา

5) ประสานงาน (Co-ordinating:Co) เกี่ยวข้องกับกิจกรรมและความพยายามทั้งหมดที่จะยึดเหนี่ยวองค์กรเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อให้ทำงานตามเป้าหมายได้สำเร็จ

6) การทำรายงาน (Reporting:R) เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าด้วยการบันทึกการวิจัย และการตรวจสอบงาน เพื่อให้แน่ใจว่าทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปตามแผน ทำการแก้ไขเมื่อคราวจำเป็น และให้ผู้บริหารงานที่รับผิดชอบได้ทราบเรื่อง

7) จัดสรรงบประมาณ (Budgeting:B) เกี่ยวข้องกับกิจกรรม การจัดงบประมาณทั้งหมด รวมถึงการวางแผนงบประมาณ การจัดทำบัญชี และการควบคุม

ในแต่ละขั้นตอน ผู้บริหารจำเป็นต้องมีแนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับเรื่องนั้น เพื่อเลือกนำมาใช้อย่างเหมาะสม

การบริหารราชการ (Public Administration) คือความพยายามในการที่จะร่วมมือดำเนินงานของส่วนราชการต่าง ๆ หรือ ดำเนินกิจการต่าง ๆ ที่รัฐต้องปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ (สุพจน์ บุญวิเศษ,2548:9)

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการร่วมมือดำเนินงานนั้นจำเป็นจะต้อง

(1) จัดให้มี “หน่วยงานหรือส่วนราชการ” เพื่อดำเนินกิจการต่าง ๆ ที่รัฐพึงปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้เป้าหมายของรัฐ อาจดูได้จากนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จากคำแถลงนโยบายของรัฐต่อรัฐสภา จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น

(2) จัดให้มีระเบียบบริหารงานหรือที่เรียกว่า “ระเบียบบริหารราชการ” เพื่อให้มีการใช้ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และวิธีการดำเนินงาน (Method) แบบต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

กล่าวโดยสรุปแล้ว การบริหารราชการ คือ การที่หน่วยงานของรัฐมีการนำนโยบาย (Policy) มาปฏิบัติ (Implement) โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน

ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชน

ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนมีนักวิชาการได้พยายามอธิบายความหมายของ “การมีส่วนร่วมของประชาชน People's Participation” ไว้หลายท่าน ซึ่งมีความหมายที่คล้ายคลึงหรืออาจแตกต่างกันไปตามทัศนคติและภูมิหลังทางวิชาการดังนี้คือ

United Nations Research Institute Development (UNRISD) (บุญเสริม ศรีทา, 2544: 7) ได้ให้ความหมายว่า “เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในเรื่องการตัดสินใจ การเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม และการร่วมรับผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมจากกิจกรรมนั้น” ส่วน **United Nations** ให้ความหมายว่า “เป็นการมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนา การเข้ามามีส่วนร่วมทำให้เกิดการพัฒนาและการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการการตัดสินใจในเรื่องของการพัฒนา”

ปรัชญา เวสารัชช์ (2528: 3 – 5) ขยายความหมายของการมีส่วนร่วมว่า ต้องครอบคลุมในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นครอบคลุมถึงการสร้างโอกาสที่เอื้อหรือเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคน และสังคมได้ร่วมกิจกรรมนำไปสู่การพัฒนา และทำให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเท่าเทียมกัน

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนสะท้อนการเข้าไปเกี่ยวข้องโดยความสมัครใจเป็นประชาธิปไตยในการตัดสินใจเพื่อกำหนดนโยบาย การวางแผนและดำเนินโครงการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม และการแบ่งสรรผลประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนา การพิจารณาในมิติดังกล่าว การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นการเชื่อมระหว่างส่วนที่ประชาชนลงทุน (แรงงานและทรัพยากร) เพื่อการพัฒนา กับประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุน

3. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจแตกต่างกันไปตามสภาพโครงสร้างการบริหาร นโยบายและลักษณะเศรษฐกิจสังคมของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนมิได้เป็นเพียงเทคนิควิธีการแต่เป็นปัจจัยสำคัญในการประกันให้เกิดการพัฒนาที่มุ่งประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุน

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (อ้างใน เมธี จันท์จารุภรณ์และสุธิดา รัตนวณิชย์พันธ์, 2541:5) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มการพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และการร่วมรับผิดชอบในเรื่อง ต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวประชาชนเอง และการที่จะสามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแล้ว จำเป็นที่จะต้องยอมรับปรัชญา

ที่ว่า มนุษย์ทุกคนต่างปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น และพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของกลุ่ม ขณะเดียวกันจะต้องยอมรับด้วยความบริสุทธิ์ใจว่ามนุษย์สามารถพัฒนาได้ถ้ามีโอกาสและได้รับการชี้ทางที่ถูกต้อง

Cohen and Uphoff (อ้างใน สุทัศน์ ทาวงศ์มา, 2544: 5) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม (Participation) ว่าชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ การดำเนินงานตามกิจกรรมที่ตัดสินใจ ร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมพัฒนานั้น ๆ และ/ หรือเข้าร่วมติดตามประเมินผลกิจกรรมดังกล่าวด้วย นอกจากนี้ได้เสนอกรอบแนวคิดมิติของการมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง

ทวีทอง หงส์วิวัฒน์ (2527) ได้ให้คำจำกัดความการมีส่วนร่วมของประชาชน คือการที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการ การควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากร และปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคมเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจ และสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคม ในการมีส่วนร่วมของประชาชนได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปการตัดสินใจในการกำหนดชีวิตของคนอย่างเป็นตัวของตัวเอง

อนัด ไบยา (2541) ได้อธิบายว่า การมีส่วนร่วมมิได้ความถึงเฉพาะว่าชุมชนให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมหรือร่วมในภาวะจำยอม หากแต่หมายถึงชุมชนเป็นผู้ตระหนักถึงปัญหาของชุมชนเป็นอย่างดี จึงเป็นผู้กำหนดการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาของชุมชนเอง มีความสามารถในการแยกแยะได้ว่า ปัญหาใดที่ชุมชนสามารถแก้ไขเองได้ ปัญหาใดที่อยู่นอกเหนือความสามารถที่ต้องให้ภาครัฐหรือผู้อื่นนอกชุมชนที่สามารถช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาได้ การมีส่วนร่วมจะเกี่ยวข้อง 3 ประการด้วยกัน ประการแรก การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการพัฒนา การค้นหาสภาพปัญหา สภาพที่คาดหวัง วิเคราะห์สาเหตุแห่งปัญหา ทางเลือกแห่งการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจเลือกทางเลือกในการแก้ไข ประการต่อมามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ตัดสินใจให้เกิดการพัฒนา ประการสุดท้ายมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์อย่างเป็นธรรมจากกิจกรรมนั้น ๆ มีส่วนร่วมในการประเมินผลเพื่อนำไปสู่บทเรียน การเรียนรู้ร่วมกันและปรับปรุงพัฒนาต่อไป

สรุปความหมายของการมีส่วนร่วม คือ การที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองโดยการสมัครใจเข้าร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาของชุมชนตั้งแต่การค้นหาปัญหาการตัดสินใจในวางแผนในกิจกรรม การร่วมดำเนินการตามแผน การได้รับประโยชน์อย่างเป็นธรรมจากกิจกรรมและการประเมินผลเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาจากบทเรียนร่วมกันของกิจกรรมการพัฒนานั้น ๆ

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ถ้าพิจารณาในแง่ของความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน สามารถแยกความสำคัญได้ดังนี้ (สมบุรณ์ นันทวงศ์, 2542 : 18 – 19)

1. เนื่องจากโครงการพัฒนาชุมชนในทุกโครงการจะมีวัตถุประสงค์หลักประการหนึ่งคือ เพื่อให้ประชาชนกินดี อยู่ดี มีรายได้สูงขึ้น มีมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้น รวมตลอดถึงต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านอื่นๆ เป็นไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม ดังนั้นหากประชาชนในชุมชนซึ่งเป็นประชากรเป้าหมายของโครงการพัฒนาชุมชนได้ยอมรับและสนับสนุนต่อการพัฒนาชุมชนโครงการเหล่านั้นย่อมมีโอกาสที่จะบรรลุสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ง่าย และในทางตรงข้ามหากประชาชนในชุมชนซึ่งเป็นประชากรเป้าหมายของโครงการพัฒนาชุมชนไม่ให้การสนับสนุนจนถึงขนาดทำการต่อต้านแล้ว โครงการพัฒนาชุมชนนั้นย่อมประสบกับความล้มเหลวในที่สุด

2. เนื่องจากการยอมรับว่าประชาชนในชุมชนเป็นผู้รู้ถึงสภาพปัญหาและความต้องการต่าง ๆ ของชุมชนตนเองเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะเป็นผู้อาศัยในพื้นที่นั้นมานานอย่างต่อเนื่อง จึงน่าจะรู้เรื่องราวของปัญหาและความต้องการ ดังนั้นการที่ประชาชนในชุมชนนั้น ๆ ซึ่งเป็นผู้ที่ทราบปัญหาและความต้องการได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในขั้นตอนต่าง ๆ ของการพัฒนา จึงน่าจะเป็นสิ่งที่ดีเพื่อที่จะได้สร้างความรู้สึกรับรู้เป็นเจ้าของ และการแก้ปัญหาของชุมชนได้อย่างตรงจุดกับความต้องการมากขึ้น

3. เนื่องจากตระหนักว่า แนวคิดของการพัฒนาชุมชนในลักษณะที่จะใช้รูปแบบเดียวกันทั่วประเทศเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ไม่ในการปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะสภาพปัญหาความต้องการตลอดจนสภาพภูมิศาสตร์พื้นที่ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ค่านิยม และวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนมีความแตกต่างกัน ฉะนั้นการที่จะให้รูปแบบของการพัฒนาชุมชนเป็นรูปแบบเดียวกันทั่วประเทศ นอกจากจะเป็นการแก้ไขปัญหาไม่ตรงจุดแล้ว ยังอาจสร้างความล้มเหลวในการดำเนินโครงการพัฒนาชุมชนได้ง่าย โดยเฉพาะถ้าชุมชนไม่ยอมรับ ไม่ให้ความร่วมมือ หรือต่อต้านในสิ่งที่บังคับหรือชี้นำให้เขา

4. ส่วนประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย รัฐบาลให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตนเอง มาเป็นแนวทางในการปฏิรูปพื้นฐานเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ให้แก่ประชาชนในชุมชน ซึ่งแนวคิดที่สำคัญประการหนึ่งคือการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกระบวนการพัฒนาประเทศให้เกิดขึ้นทุกระดับในการพัฒนาชุมชนก็เช่นกัน แนวคิดของการพัฒนาชุมชนจะมุ่งเน้นที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชนนั้น ๆ ช่วยเป็นการปลูกฝังวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในวิถีชีวิตของประชาชนนั้น ๆ ช่วยเป็นการปลูกฝัง

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในวิถีชีวิตของประชาชนในระดับชุมชนนั้น ๆ การเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การรู้จักอดทนและอดกลั้นต่อความเห็นของบุคคลที่แตกต่างจากตน การใช้เหตุผล การเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ การเคารพในสิทธิและหน้าที่ เป็นต้น

เงื่อนไขของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ศาสตราจารย์ประเวศ วะสี ได้กล่าวว่าการที่ประชาชนจะริเริ่มและช่วยเหลือตนเองได้นั้นประชาชนจะต้องมีโอกาสดังกล่าวเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเสียก่อน กล่าวคือ ต้องมีเงื่อนไขสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. ประชาชนต้องมีอิสรภาพที่จะมีส่วนร่วม
2. ประชาชนต้องสามารถที่จะมีส่วนร่วม
3. ประชาชนต้องเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม

หากไม่มีอิสรภาพ ไม่มีความสามารถ และไม่มีความเต็มใจแล้ว การมีส่วนร่วมของประชาชนจะไม่เกิดขึ้น นอกจากเงื่อนไขสำคัญ 3 ประการดังกล่าวแล้ว ความสำเร็จของการมีส่วนร่วมยังขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่อไปนี้

1. ประชาชนต้องมีเวลาที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการมีส่วนร่วมไม่เหมาะสมในสถานการณ์ฉุกเฉิน
2. ประชาชนต้องไม่เสียเงินค่าใช้จ่ายในการมีส่วนร่วมมากเกินไปที่เขาประเมินค่าตอบแทนที่จะได้รับ
3. ประชาชนต้องมีความพอใจที่สัมพันธ์สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมนั้น
4. ประชาชนต้องสามารถสื่อสารรู้เรื่องเข้าใจกันทั้ง 2 ฝ่าย
5. ประชาชนต้องไม่รู้สึกระทอนกระเทือนต่อตำแหน่งหน้าที่หรือสภาพทางสังคมหากมีส่วนร่วม (ประเวศ วะสี, 2541)

ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมจะแบ่งเป็นหลายขั้นตอนแตกต่างกัน ตามแต่วิธีการมีส่วนร่วมของประชาชนตามที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ ดังต่อไปนี้

Cohen and Uphoff ได้เสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมไว้ 4 ขั้นตอน คือ (สุทัศน์ ทาวงค์มา, 2544 : 7 – 9)

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นการมีส่วนร่วมที่เป็นการแสดงออกด้านความคิดเกี่ยวกับการจัดระบบ หรือกำหนดระบบของโครงการ เป็นการประเมิน

ปัญหาหรือทางเลือกที่จะสามารถเป็นไปได้ที่จะนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนาโดยการประเมินสภาพที่เป็นอยู่และสาเหตุของปัญหา ซึ่งในขั้นตอนนี้ยังแบ่งย่อยออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1.1 การมีส่วนร่วมในขั้นต้น (Initial Decision) เป็นการค้นหาความต้องการที่แท้จริง ซึ่งเป็นวิธีการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมของโครงการ

1.2 การมีส่วนร่วมในขั้นเตรียมการ (Ongoing Decision) เป็นการหาโอกาสหรือช่องทางในการแก้ปัญหา รวมทั้งลำดับความสำคัญของโครงการที่จะต้องดำเนินการ

1.3 การมีส่วนร่วมในขั้นการตัดสินใจในการปฏิบัติการ (Operation Decision) เป็นการหาบุคลากรเข้ามาปฏิบัติการ ได้แก่ อาสาสมัคร ผู้ประสานงาน หรือกลุ่มที่รวมตัวกันตามประเพณี เช่นกลุ่มสตรี หรือกลุ่มหนุ่มสาว เพื่อที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยการเป็นสมาชิกร่วมดำเนินการคัดเลือกผู้นำ และการสร้างพลังอำนาจให้แก่องค์กร

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) เป็นการดำเนินงานตามโครงการและแผนงานและเป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของกิจกรรมและผลงานที่ปรากฏในขั้นตอนนี้ยังแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วนคือ

2.1 การมีส่วนร่วมในการสละทรัพยากร (Resource Contribution) ได้แก่การมีส่วนร่วมสละแรงกาย การสละเงิน การให้วัสดุอุปกรณ์ และการให้คำแนะนำ ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้จะให้ความรู้ความเข้าใจ

2.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารและการประสานงาน (Administration and Coordination) จะมีส่วนร่วมโดยวิธีการจ้างบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ การฝึกอบรมผู้ที่เข้าปฏิบัติในโครงการ หรือการให้คำปรึกษาในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ และเป็นผู้ประสานงานในโครงการด้วย

2.3 การมีส่วนร่วมในการเข้าเป็นผู้ปฏิบัติในโครงการ มักพบว่ามีลักษณะเป็นการบังคับให้เข้าปฏิบัติในโครงการมากที่สุด การมีส่วนร่วมโดยการบังคับให้ปฏิบัติจะต่างจากการให้ความร่วมมือ เพราะการบังคับให้ทำนั้น ผลประโยชน์ (Benefits) จะไม่ใช่เป็นสิ่งที่สำคัญแต่ถ้าเป็นการมีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจนั้น จะมีการคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับหลังเกิดการมีส่วนร่วมด้วย

3. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ (Benefits) ยังแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วนคือ

3.1 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านวัตถุ (Material Benefits) ได้แก่การมีส่วนร่วมในการเพิ่มผลผลิต รายได้ หรือทรัพย์สิน

3.2 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านสังคม (Social Benefits) ให้แก่ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่สังคม เช่น โรงเรียน สถานที่สาธารณะ หรือส่วนกลางของชุมชนเช่น การเพิ่มคุณภาพชีวิต การเกิดระบบน้ำประปา

3.3 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านบุคคล (Social Benefits) ได้แก่ ความนับถือตนเอง (Self – Esteem) พลังอำนาจทางการเมือง (Political Power) ความคุ้มค่าของผลประโยชน์ (Sense of Efficacy)

การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลของการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดีและข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป แต่การมีส่วนร่วมในขั้นนี้ส่วนใหญ่บทบาทดังกล่าวจะเป็นของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ โดยจะเป็นการประเมินผลของงบประมาณที่จัดสรรนั้นนำไปใช้อย่างไร บางกรณีแม้แต่เจ้าหน้าที่เองยังไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนดังกล่าว การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนี้จะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของพลังความคิดของมวลชนที่จะทำให้โครงการพัฒนาหรือสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ต่อไป

4. แนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ความหมายของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

คำว่า Good Governance มีศัพท์ที่ใช้กันอยู่หลายคำ ได้แก่ ธรรมาภิบาล การปกครองที่ดี ธรรมรัฐ ในที่นี้ใช้คำว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี” ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542

สุพจน์ บุญวิเศษ (2548) ได้กล่าวว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี หมายถึง กติกาหรือกฎเกณฑ์การบริหารการปกครองที่ดี เหมาะสมและเป็นธรรมที่ใช้ในการธำรงรักษาบ้านเมืองและสังคมอันหมายถึง การจัดการบริหารทรัพยากรและสังคมที่ดีในทุก ๆ ด้านและทุก ๆ ระดับ รวมถึงการจัดระบบองค์กรและกลไกของคณะรัฐมนตรี ส่วนราชการ องค์กรรัฐและรัฐบาลที่ไม่ใช่ส่วนราชการ การบริหารราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น องค์กรที่ไม่ใช่รัฐบาล องค์กรของเอกชน ชมรมและสมาคมเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ นิติบุคคลเอกชนและภาคประชาสังคม

ความจำเป็นในการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในสังคมไทย

1. ปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจของสังคมไทยตั้งแต่ปี 2540 ทำให้จำเป็นต้องบูรณะและสร้างสังคมที่มีเสถียรภาพที่มั่นคงและสันติตอบสนองความต้องการบริการของรัฐที่เพิ่มขึ้น แก้ปัญหาของประเทศที่สะสมมานานและสร้างศรัทธาของประชาชนต่อภาครัฐ

2. แนวทางการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาเน้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจเพื่อเปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรมมาสู่สังคมอุตสาหกรรม โดยละเลยผลกระทบที่มีต่อต้นทุนทางสังคม ซึ่งได้แก่สิ่งแวดล้อมความสัมพันธ์ของชุมชนและครอบครัว

3. กระแสประชาธิปไตยและกระแสโลกาภิวัตน์ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม ความคิด ความเชื่อของประชาชนทำให้คนไทยจำเป็นต้องทบทวนทิศทางในการพัฒนาประเทศ กำหนดบทบาทใหม่ที่เหมาะสมของภาครัฐในการทำงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนและกำหนดบทบาทของภาครัฐในการฝึกกำกับกับภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชนเพื่อพัฒนาประเทศ

4. แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ได้เริ่มปรับแนวคิดการพัฒนาจากเดิมที่มีจุดมุ่งเน้นหลักเพียงอย่างเดียว คือ การพัฒนาเศรษฐกิจมาเป็นการเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เพราะคนเป็นปัจจัยชี้ขาดความสำเร็จของการพัฒนาในทุกเรื่อง เศรษฐกิจเป็นเพียงเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะช่วยให้คนมีความสุขและมีคุณภาพที่ดีขึ้นเท่านั้น ไม่ใช่เป้าหมายสุดท้ายของการพัฒนา

5. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ระบุเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญไว้ชัดเจนว่า “เป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตย” และในหมวดที่ 3 ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มีการระบุถึงสิทธิเสรีภาพไว้ถึง 40 มาตรา

6. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นความก้าวหน้าของการพัฒนามนุษย์โดยจะปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ เพื่อพัฒนาไทยทุกคนให้พร้อมสำหรับความเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์และเน้นหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี” ไว้ดังนี้คือ “การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชนและภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤตอันตรายที่หากจะเป็นมาในอนาคตเพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใสและความมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันเป็นพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญและกระแสโลกยุคปัจจุบัน โดยตรงมีความมุ่งหมายให้บรรลุเป้าหมายคือพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ได้กำหนดขอบเขตของ

คำว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ในภาพรวมซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ของการบริหารราชการและเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการของทุกส่วนราชการในการกระทำการกิจใดภารกิจหนึ่งต้องมีความมุ่งหมายให้บรรลุเป้าหมายจำนวน 7 ประการ ดังนี้ (อ้างใน คู่มือฝึกอบรมบุคลากรท้องถิ่น สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2546 : 19)

1. เกิดประโยชน์สุขของประชาชน ซึ่งได้แก่ การบริหารราชการที่สามารถตอบสนอง (Responsiveness) ต่อความต้องการของประชาชนและพยายามมุ่งให้เกิดผลกระทบในเชิงบวก (Positive Impact) ต่อการพัฒนาชีวิตของประชาชน
2. เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ซึ่งได้แก่ การบริหารเพื่อให้ได้รับผลลัพธ์ (Outcome) ตรงตามวัตถุประสงค์ (Objective) ที่วางไว้โดยมีการบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management) และการจัดทำข้อตกลงว่าด้วยผลงาน (Performance Agreement) ในทุกระดับ
3. มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ซึ่งได้แก่ การบริหารที่จะต้องพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยนำเข้า (Input) กับผลลัพธ์ (Outcome) ที่เกิดขึ้น โดย **ทำการ**ทำ Cost-Benefit analysis ให้สามารถวิเคราะห์ความเป็นไปได้และความคุ้มค่าของแผนงานหรือโครงการต่าง ๆ เทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ รวมทั้งจัดระบบการวางเป้าหมายการทำงานและวัดผลงานของแต่ละบุคคล (Individual Scorecards) ที่เชื่อมโยงกับระดับองค์กร (Organization Scorecards)
4. ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น ซึ่งได้แก่ การกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานและการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Process Simplification) และจัดให้มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจ (Empowerment) เพื่อให้การปฏิบัติงานเสร็จสิ้นที่จุดบริการใกล้ตัวกับประชาชน รวมทั้งการปฏิบัติงานในรูปแบบ One-Stop Service
5. มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งได้แก่ การทบทวนและปรับปรุงกระบวนการและขั้นตอนทำงานใหม่อยู่เสมอ (Process Redesign) ซึ่งจำเป็นต้องทบทวนลำดับความสำคัญและความจำเป็นของแผนงานและโครงการทุกระยะ (Program Evaluation) การยุบเลิกส่วนราชการที่ไม่จำเป็นและการปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ
6. ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ ซึ่งได้แก่การปฏิบัติราชการที่มุ่งเน้นถึงความต้องการและความพึงพอใจของประชาชน ผู้รับบริการเป็นหลัก โดยมีการสำรวจความต้องการของประชาชน (Citizen Survey) และความพึงพอใจของ

ผู้รับบริการ (Customer Survey) ในหลากหลายวิธีและเป็นไปอย่างสม่ำเสมอเพื่อนำมาปรับปรุงการปฏิบัติราชการต่อไป

7. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งได้แก่ การตรวจสอบและวัดผลการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดระบบการควบคุมตนเอง (Internal Control) ซึ่งจะทำให้สามารถผลักดันการปฏิบัติงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยหลักการดังกล่าวเป็นหัวข้อสำคัญในการกำหนดความหมายของการบริการราชการที่ดีพึงประสงค์ตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545

บวรศักดิ์ อุวรรณโน (2542) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย” งานวิจัยเรื่องนี้พบว่า รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ซึ่งเป็นฉบับที่ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการร่างมากที่สุดที่เคยมีมาเป็นรัฐธรรมนูญที่วางรากฐานให้แนวคิดเรื่อง “ธรรมาภิบาล” สากลสามารถพัฒนาขยายผลต่อไปได้ทั้งในด้านเป้าหมายการบริหารกิจการสังคม โครงสร้างและกระบวนการบริหารสังคมและสาระของการบริหารกิจการนั้น เมื่อรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เป็นรากฐานสำคัญของแนวคิดธรรมาภิบาลและรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เป็นที่ยึดถือและยอมรับของประชาชนจึงเท่ากับประชาชนเห็นชอบแนวคิดธรรมาภิบาลและประสงค์จะให้เกิดขึ้นในสังคมไทยโดยเร็ว

นอกจากนั้นจากการศึกษาพบว่าระดับการเป็นประชาธิปไตยที่เพิ่มขึ้นก็ระดับธรรมาภิบาลที่เพิ่มขึ้นก็ดี ย่อมส่งผลบวกให้เพิ่มระดับของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยไปด้วยดังประสบการณ์ของประเทศส่วนใหญ่ในโลก การพัฒนาที่เกิดขึ้นจากความเป็นประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลที่เพิ่มขึ้น ย่อมเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable) เพราะมีการจัดสรรทรัพยากรในสังคมอย่างทั่วถึงแก่ทุกภาคและการพัฒนาดังกล่าวจะเป็นการพัฒนา อย่างไรก็ดีตามรัฐธรรมนูญและรากฐานของธรรมาภิบาลสากลยังประสบปัญหาสำคัญ คือ ระบบวัฒนธรรมเชิงอุปถัมภ์ที่ฝังรากลึกมาแต่โบราณทำให้เป็นเช่นนี้ก็เพราะภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งยังคงอยู่ในวัฒนธรรมอุปถัมภ์ ดังนั้น การจะทำให้สังคมไทยเป็นสังคมประชาธิปไตยที่แท้จริงและธรรมาภิบาลสากลสามารถพัฒนาขึ้นเต็มรูปแบบก็จำเป็นต้องมีการปรับปรุงหลายประการดังนี้

1. การพยายามปรับระบบวัฒนธรรมอุปถัมภ์ให้สอดคล้องกับสภาพโลกปัจจุบัน โดยคงส่วนดี อาทิ การให้ความกตัญญู ความเคารพผู้ใหญ่-ผู้น้อยเอาไว้ ในความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ไม่เกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ แต่ในตำแหน่งหน้าที่ผู้ดำรงตำแหน่ง ต้องยึดถือประโยชน์สาธารณะโดยส่วนรวมเหนือความสัมพันธ์ส่วนตัว

2. การเปลี่ยนกระบวนทัศน์การพัฒนาที่มีแต่เดิม โดยส่งเสริมแต่เศรษฐกิจแบบตลาดที่พึ่งพาการส่งออกเพียงประการเดียวมาสู่เศรษฐกิจแบบสมดุลที่ให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจพอเพียงระดับชุมชนคู่กันไปกับเศรษฐกิจแบบตลาด

3. การดำเนินการปฏิรูปการเมืองต่อ โดยออกกฎหมายตามรัฐธรรมนูญให้ครบถ้วนและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญโดยเร็วและคัดสรรบุคคลที่ทั้งสุจริตและมีความสามารถเข้าสู่องค์กรตามรัฐธรรมนูญ

4. ปฏิรูปภาคธุรกิจเอกชนให้โปร่งใสและถูกต้องเป็นธรรมขึ้น โดยลดการผูกขาดเร่งการแข่งขันที่เป็นธรรมและคุ้มครองผู้บริโภค

5. เร่งสร้างความเข้มแข็งของประชาชนสังคมและมีส่วนร่วมของประชาสังคมในการบริหารกิจการบ้านเมืองเพื่อทำให้เกิดการคานอำนาจภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนอันจะทำให้เกิดความสมดุลในยุทธศาสตร์การพัฒนา

6. สร้างระบบส่งเสริมธรรมภิบาลโดยผ่านการรวมตัวของบุคคลในสังคมเป็น “สภาสุจริตธรรมรัฐแห่งชาติ” ทำหน้าที่ส่งเสริมสุจริตธรรมให้เกิดในสังคม

วรภัทร โตธนะเกษม (2542) ได้เขียนบทความเรื่อง “การสร้าง Good Governance ให้องค์กร” ผู้เขียนอธิบายว่า Good Governance หมายถึง “การกำกับดูแลที่ดี” หรือหมายถึง “การใช้สิทธิของ

ความเป็นเจ้าของที่จะปกป้องดูแลผลประโยชน์ของตนเอง โดยผ่านกลไกที่เกี่ยวข้องในการบริหาร” โดยหัวใจสำคัญ คือ ความโปร่งใส (Transparency) ความยุติธรรม (Fairness) และความรับผิดชอบในผลของการตัดสินใจ (Accountability) การกำกับดูแลที่ดีมีความจำเป็นทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน

ในกรณีภาครัฐจะเรียกว่า “Good Political Governance” ผู้เป็นเจ้าของคือ “ประชาชน” ซึ่งใช้สิทธิของตนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าไปทำหน้าที่ในรัฐสภาเพื่อกำกับดูแลรักษาผู้บริหารคือรัฐบาลให้บริหารประเทศในทางที่ถูกต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

สำหรับในภาคเอกชน เรียกว่า “Good Corporate Governance” ผู้เป็นเจ้าของคือ “ผู้ถือหุ้น” ใช้สิทธิในการเลือกคณะกรรมการบริษัทเข้าไปทำหน้าที่กำหนดนโยบาย คัดเลือกและกำกับดูแลผู้บริหารให้บริหารงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าของบริษัทตามเจตนารมณ์ของผู้ถือหุ้น ในตอนท้ายผู้เขียนได้พูดถึงวิธีการสร้าง Good Corporate Governance ในองค์กรว่าต้องเริ่มจาก

1. คณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงต้องทำความเข้าใจและให้ความสำคัญของการเป็น Good Governance

2. คณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงควรทบทวน กระบวนการกำกับดูแลที่เป็นอยู่ปัจจุบันของตนว่ามีประสิทธิผล ประสิทธิภาพและมีความโปร่งใสเพียงใด

3. ปรับปรุงรูปแบบและกระบวนการกำกับดูแลให้ดีขึ้นและสั่งให้มีการดำเนินการ

ประสิทธิ์ ดำรงชัย (2544) ได้เขียนบทความ “ทิศทางของประเทศไทยในการสร้างธรรมาภิบาลและแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน” ได้กล่าวถึง วิธีการสร้างธรรมาภิบาลเพื่อแก้ปัญหาคอร์รัปชันว่า องค์การนำในการดำเนินงานจะต้องยึดแนวความคิดหลักสามประการคือ

1. สร้างความศรัทธา
2. หามิตร
3. ปลุกจิตสำนึก

โดยเริ่มจาก สร้างศรัทธา หากทุกฝ่ายมีความเชื่อมั่นและเชื่อถือเกิดขึ้นก่อนแล้วหามิตร โดยเปิดกว้างให้ทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เช่น NGO เข้ามาร่วมแก้ปัญหาด้วยและงานขั้นสุดท้ายคือ การปลุกจิตสำนึกให้คนในสังคม ทักษะคิดและค่านิยมที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต เกลียดชังการทุจริตและมีปฏิกิริยาต่อต้านการคอร์รัปชันหากดำเนินการสำเร็จตามที่กล่าวข้างต้น สังคมไทยก็จะเป็นสังคมแห่งธรรมาภิบาล การคอร์รัปชันหากดำเนินการสำเร็จตามที่กล่าวข้างต้น สังคมไทยก็จะเป็นสังคมแห่งธรรมาภิบาล การคอร์รัปชันก็จะน้อยลงไปที่สุดในที่สุด

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดร.ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2543) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับข้อจำกัดของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นว่ามีสาเหตุหลักรวม 2 ประการ ที่สำคัญประการหนึ่งได้แก่ ทักษะคนที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาโดยการพัฒนาท้องถิ่นจะประสบความสำเร็จได้นั้น ทักษะของผู้นำท้องถิ่นและข้าราชการส่วนท้องถิ่นต้องเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาด้วย จากอดีตที่ผ่านมาผู้นำท้องถิ่นจะสนใจการดำเนินการเฉพาะหน้า โดยเน้นกิจการตามหน้าที่ที่บังคับไว้เท่านั้น ส่วนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม ผู้บริหารและสภาท้องถิ่นยังไม่ให้ความสำคัญมากนักและมีความรู้สึกลึกซึ้งคิดที่จะดำเนินการด้านพัฒนาในขอบเขตจำกัด ประการต่อมาได้แก่ อำนาจหน้าที่และประสิทธิภาพการบริหารซึ่งพิจารณาได้ทั้งนโยบายของสภาท้องถิ่น ประการต่อมาได้แก่อำนาจหน้าที่และประสิทธิภาพการบริหารซึ่งพิจารณาได้ทั้งนโยบายของสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารกับพนักงานประจำที่จะนำนโยบายของผู้บริหารไปปฏิบัติความจำเป็นในขณะนี้คือ **ก**ที่จะต้องพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารรายได้ไปเพื่อการพัฒนา

ประหยัด ยะคะนอง (2522) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะของหน่วยการปกครองท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา” ผลการศึกษาวិจัยพบว่า ประชาชนทุกกลุ่มอาชีพไม่พอใจต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา โดยมีระดับความไม่พอใจในอัตราที่ใกล้เคียงกัน สาเหตุของการให้บริการไม่ตรงตามความต้องการของประชาชน สรุปได้ว่าเนื่องมาจากปัญหาหลายประการ คือปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัญหาด้านการคลัง ปัญหาด้านการควบคุม เทศบาลมีปัญหาเกี่ยวกับตัวบุคคล แต่ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนา สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหาทั้งในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ

สมพงษ์ บุญประดิษฐ์ (2524) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล: ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างข้าราชการและประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ข้าราชการและประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์ต่างมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ โดยพบว่าข้าราชการมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นสูงกว่าประชาชนเล็กน้อย

อรรรดา กัมปนาทแสนยากร (2535) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญหารูปแบบปกครองท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลนครเชียงใหม่” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ประชาชนยังมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการบริหารเทศบาลน้อย โดยเฉพาะความสนใจในระดับต่ำ ระบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลแบบนายกเทศมนตรี และสภาเทศบาลที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันจึงอาจไม่เหมาะสม และอาจไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหของเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งน่าจะเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในเทศบาลนครเชียงใหม่ นับวันยิ่งรุนแรงและเพิ่มมากขึ้น

ลดาวัลย์ วัฒนาโกสย (2546) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพร้อมของคณะกรรมการบริหารในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยศึกษาพบว่า ความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการบริหารเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบล การถ่ายโอนภารกิจให้องค์การบริหารส่วนตำบล และการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่างๆ ได้แก่ การวางแผน การบริหารงานบุคคล วิธีการงบประมาณ การตรวจสอบ และควบคุมการดำเนินงาน คณะกรรมการบริหารมีแนวโน้มที่จะใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจ การวางแผนงาน วิธีการจัดสรรงบประมาณ และการควบคุมติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน เพราะเชื่อว่าการบริหารงานที่ประชาชนเข้าร่วมนั้นจะทำให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความโปร่งใส และสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ปัญหาอุปสรรคคือ ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมโดยยังไม่มี ความเข้าใจ

และสนใจที่จะมีส่วนร่วมในการบริหาร และตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรการบริหารส่วนตำบลอย่างจริงจัง สำหรับการรับโอนภารกิจตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 พบว่า คณะกรรมการบริหารส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมในการรับการถ่ายโอนภารกิจ เพราะมีความไม่ชัดเจนในขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจต่างๆ จากหน่วยงานราชการส่วนกลาง ไม่ว่าจะเป็นการถ่ายโอนงาน ถ่ายโอนอัตรากำลังคน และงบประมาณ นอกจากนี้ คณะกรรมการบริหารส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในภารกิจถ่ายโอนมาชัดเจนเพียงพอประกอบกับยังมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องต่อข้าราชการในหน่วยงานราชการเดิมที่ถ่ายโอนภารกิจมาให้จึงไม่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานตามหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในด้านนั้นๆ นับว่า จะยังเป็นการปิดกั้นโอกาสเตรียมความพร้อมในการบริหารงานรับโอนภารกิจตาม พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เป็นอย่างมาก

กชกาญจน์ ศรีวิวัฒน์ (2545) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพร้อมของสุขาภิบาลในการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล ศึกษากรณีอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน” ผลการศึกษวิจัยพบว่า กลุ่มผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าซางยังปฏิบัติตามแนวคิด และแนวทางของข้าราชการประจำที่เคยปฏิบัติสืบทอดกันมา โดยที่ขาดความรู้ ความเข้าใจบริหารสมัยใหม่ นอกจากนี้การจัดสรรงบประมาณมักจะเน้นการสร้างสาธารณูปโภคมากกว่าที่จะนำมาพัฒนาด้านสังคม สิ่งแวดล้อม สาเหตุของความไม่พร้อมของเทศบาลนั้นน่าจะมาจากตัวแปรทางด้านความรู้ ความเข้าใจของผู้บริหาร ระบบการบริหารแบบพวกพ้องพี่น้อง และการไม่มีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้นวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเสนอแนะว่า ควรปรับปรุงระบบการบริหารให้ทันสมัย มีการตรวจสอบการทำงานของเทศบาลทุกดับ ข้าราชการเมือง และข้าราชการประจำควรร่วมมือกันวางแผนปฏิบัติงานอย่างเป็นเอกภาพ มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบงาน หรือกิจกรรมของเทศบาลที่ได้ทำมาและให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาของเทศบาลอย่างแท้จริง

รัตน ปรีชาหนูกุล (2550) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพร้อมขององค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมือง” ผลการศึกษวิจัยพบว่า

(1) องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง มีความพร้อมในการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลในระดับมาก ทั้งในด้านการวางแผน การบริหารงานบุคคล และด้านงบประมาณ แต่มีความพร้อมในด้านเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานอยู่ระดับปานกลาง

(2) ประชาชนในตำบลบ้านกลางมีความพร้อมในด้านการมีความรู้ ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของเทศบาลเมืองอยู่ในระดับปานกลางถึงดีมาก

(3) บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง และประชาชนในตำบล มีความต้องการให้พัฒนาตำบลบ้านกลางด้านการศึกษาและวัฒนธรรมเป็นอันดับแรก ลำดับรอง คือพัฒนา ด้านการส่งเสริมอาชีพ และการมีงานทำ พัฒนาด้านการจัดระเบียบสังคม และพัฒนาด้านระบบ สาธารณูปโภคตามลำดับ

(4) ปัญหาและอุปสรรคโดยรวม ในการเปลี่ยนแปลงเป็นเทศบาลเมือง พบว่า

(4.1) การได้รับผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลเมือง คือ ผลกระทบในเรื่องการจัดเก็บภาษีจากประชาชนที่มีรายได้น้อย การขาดการมีส่วนร่วมการช่วยเหลือ กัน ด้านสังคมและวัฒนธรรม ลักษณะความเป็นอยู่แบบวิถีดั้งเดิมคือจากชนบทกลายเป็นสังคมเมือง ทำความผูกพันของคนในชุมชนลดลง ประชาชนได้รับผลกระทบด้านการบังคับใช้กฎหมาย และการปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของเทศบาลที่ต้องเป็นระเบียบมากขึ้น ซึ่ง ประชาชนอาจไม่เข้าใจและมองว่ายุ่งยาก

(4.2) หลังจากการเปลี่ยนแปลงฐานะจะทำให้เกิดปัญหาด้านต่างๆ เช่น การ คมนาคม การจราจรติดขัด และสภาพแวดล้อมเป็นพิษ ความไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ระหว่างองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้ปกครองท้องถิ่น (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) ประชากรมีเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากมีการย้ายที่อยู่ของประชากรแฝง ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาเรื่องความมั่นคงและความปลอดภัย เป็นต้น

(5) ข้อเสนอแนะจากการประมวลผลการศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

(5.1) ควรมีการอบรมและพัฒนาบุคลากร และจัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความ เข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสรับทราบ ระบบการทำงานของหน่วยงานของรัฐ เป็นการสร้างองค์ความรู้ และเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงาน และพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(5.2) ควรศึกษาและทำความเข้าใจการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็น เทศบาลเมือง และควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ เพื่อเตรียม ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลง ไม่ให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนและชุมชนโดยรวมได้

(5.3) ควรเน้นงานด้านประชาสัมพันธ์ ด้วยวิธีการหลายประเภท เช่น เอกสาร แผ่น พับ แผ่นซีดีและวีดิทัศน์ การกระจายเสียงวิทยุชุมชน หรือแจ้งข่าวสารทางผู้นำชุมชน เพื่อกระจาย ข้อมูลข่าวสารให้ประชาได้รับทราบโดยทั่วถึงกัน

2.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา ได้กำหนดตัวแปรที่ศึกษาไว้ ดังนี้

2.4 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

ความพร้อมของหน่วยงาน ด้านการบริหาร 4M หมายถึง เงิน คน วัสดุอุปกรณ์ การจัดการ

เงิน หมายถึง การจัดทำงบประมาณ และรายได้ ได้แก่ ความพร้อมด้านการจัดสรรงบประมาณ การจัดเก็บภาษี การสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาล และการใช้จ่ายงบประมาณพอเพียงต่อการเปลี่ยนแปลงจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล

คน หมายถึง จำนวนบุคลากรในการปฏิบัติงาน และความสามารถของบุคลากรในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความพอเพียงของจำนวนบุคลากร โครงสร้างอัตรากำลังของบุคลากร ประสิทธิภาพของการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาล ความก้าวหน้าของบุคลากร และสวัสดิการต่างๆของบุคลากรเมื่อเปลี่ยนแปลงฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล

วัสดุอุปกรณ์ หมายถึง เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความเพียงพอ การตรวจสอบประเมินผลของโครงการ การควบคุมงานและตรวจรับงานเป็นระบบ และการบริหารงานทุกๆด้านดีขึ้น เมื่อเปลี่ยนแปลงฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล

การจัดการ หมายถึง ผลทางการเมืองต่อผู้บริหาร การปรับโครงสร้างองค์กร และการปรับอัตรากำลัง ได้แก่ การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง โปร่งใส ตามหลักธรรมาภิบาล การวางแผนและการจัดทำแผนพัฒนาถูกต้องตามขั้นตอน การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและผลการดำเนินงานต่างๆ คณะผู้บริหารสามารถติดตามผลการดำเนินงานทั้งที่ดำเนินงานเองหรือการอุดหนุนจากหน่วยงานอื่นหรือกลุ่มองค์กรเอกชน เมื่อเปลี่ยนแปลงฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล

ความพร้อมของประชาชน หมายถึง ประชาชนมีความรู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของเทศบาล ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้นเพียงใดต่อการบริหารงานของท้องถิ่น และประชาชนอยากให้เป็นเทศบาลตำบลหรือไม่

ประชาชนมีความรู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของเทศบาล หมายถึง ประชาชนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล ได้แก่ การจัดทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย ระบุชื่อและเขตเทศบาล การกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน องค์ประกอบของเทศบาล วาระการดำรงตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล บทบาทและอำนาจหน้าที่ของปลัดเทศบาลและประชาชนในในเขตพื้นที่เทศบาล

ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานของท้องถิ่น หมายถึง ประชาชนติดตามและรับทราบข้อมูลข่าวสาร การใช้สิทธิเลือกตั้ง การเข้าร่วมประชุมหมู่บ้านและประชุมสภา การรับฟังรายการวิทยุของชุมชน การยื่นเรื่องร้องทุกข์และร้องเรียนปัญหาต่างๆ การติดต่อสอบถามสมาชิกสภาในการบริหารงาน การตรวจสอบการบริหารงาน

ประชาชนอยากให้เป็นเทศบาลตำบล หมายถึง ประชาชนมีความต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลคอยหล่อเป็นเทศบาลตำบลคอยหล่อ อำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved